

บทที่ 1

บทนำ

มูลนิธิโครงการหลวงได้จัดตั้งขึ้น โดยมีจุดประสงค์เพื่อปรับปรุงคุณภาพชีวิตของประชากรบนพื้นที่สูง ซึ่งก่อตั้งขึ้นโดยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 โดยมีมูลนิธิโครงการหลวงตั้งอยู่ในพื้นที่ 5 จังหวัดภาคเหนือ ตั้งอยู่ใกล้กับเขตชายแดนประเทศพม่า และ ลาว ได้แก่จังหวัด เชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน พะเยา และแม่ฮ่องสอน

มูลนิธิโครงการหลวงได้มีการส่งเสริมให้เกษตรกรในพื้นที่สูงสามารถเพาะปลูกพืชในเขตหนาวได้ เช่น พืชผัก ไม้ผล ไม้ดอก ไม้ประดับ ชา กาแฟ ฯลฯ ในส่วนของงานปศุสัตว์ได้ส่งเสริมให้กับเกษตรกรรายย่อยในรูปแบบของระบบเกษตรแบบผสมผสานโดยหมายถึงเกษตรกรสามารถใช้เศษเหลือจากผลิตผลทางการเกษตรนำมาเป็นอาหารสัตว์และยังสามารถใช้ประโยชน์จากมูลสัตว์โดยใช้เป็นปุ๋ยสำหรับบำรุงดินปลูกพืชได้ (Nakkitset *et al.*, 2007)

ในสถานการณ์ปัจจุบัน อัตราการเพิ่มของประชากรมีแนวโน้มสูงขึ้น ดังนั้นจึงมีความต้องการอาหารประเภทโปรตีนเพิ่มสูงขึ้นด้วย ในขณะที่เดียวกันอาหารประเภทโปรตีนจากเนื้อสัตว์ชนิดต่าง ๆ ก็มีการปรับราคาสูงขึ้น อีกทั้งยังเสี่ยงต่อการปนเปื้อนด้วยสารเคมีและยาปฏิชีวนะต่าง ๆ ดังนั้นแหล่งอาหารประเภทโปรตีนจากเนื้อกระท่ายจึงเป็นอีกทางเลือกหนึ่งสำหรับผู้บริโภคเนื่องจากมีคุณค่าทางโภชนาการสูง มีไขมันต่ำ ไม่มีสารเคมีเจือปน แต่ในปัจจุบันความนิยมในการบริโภคเนื้อกระท่ายยังไม่แพร่หลายมากนักเพราะคนส่วนใหญ่มักคิดว่ากระท่ายเป็นสัตว์เลี้ยงไว้ดูเล่นมากกว่า ประกอบกับเกษตรกรผู้เลี้ยงกระท่ายส่วนใหญ่ยังประสบปัญหาในเรื่องของอาหารหายสำหรับกระท่ายซึ่งอาจมีปริมาณโภชนะไม่เพียงพอต่อความต้องการของกระท่ายทำให้กระท่ายมีอัตราการเจริญเติบโตช้าลง จำเป็นต้องเสริมด้วยอาหารชั้นจึงเป็นเหตุให้สิ้นเปลืองต้นทุนมากขึ้น ด้วยเหตุดังกล่าว การใช้เศษเหลือจากการทำการเกษตร เพื่อนำมาเป็นอาหารหายสำหรับกระท่ายร่วมกับพืชอาหารสัตว์อื่น ๆ น่าจะเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่สามารถลดต้นทุนการผลิตให้แก่เกษตรกรผู้เลี้ยงกระท่ายได้

ผักกาดหอมห่อและกะหล่ำปลีนิยมปลูกมากบริเวณพื้นที่สูง อากาศเย็น ซึ่งเกษตรกรที่อยู่บนเขตพื้นที่สูงสามารถปลูกได้ทั้งปี ผลผลิตส่วนใหญ่ที่ได้จะถูกจัดส่งไปยังมูลนิธิโครงการหลวงเพื่อทำการคัดและบรรจุและนำไปจำหน่ายต่อไป โดยในแต่ละวันจะมีเศษผักกาดหอมห่อที่คัดทิ้งเป็นจำนวนมากซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมในภายหลังได้ (โชค และคณะ, 2547) การศึกษาการนำเศษผักกาดหอมห่อและเศษกะหล่ำปลีที่เหลือทิ้งจากมูลนิธิโครงการหลวงนำมาเป็นอาหารหยาบร่วมกับการเสริมด้วยพืชอาหารสัตว์ชนิดอื่น ๆ อาจส่งผลช่วยให้สมรรถภาพการผลิตของกระต่ายดีขึ้นได้

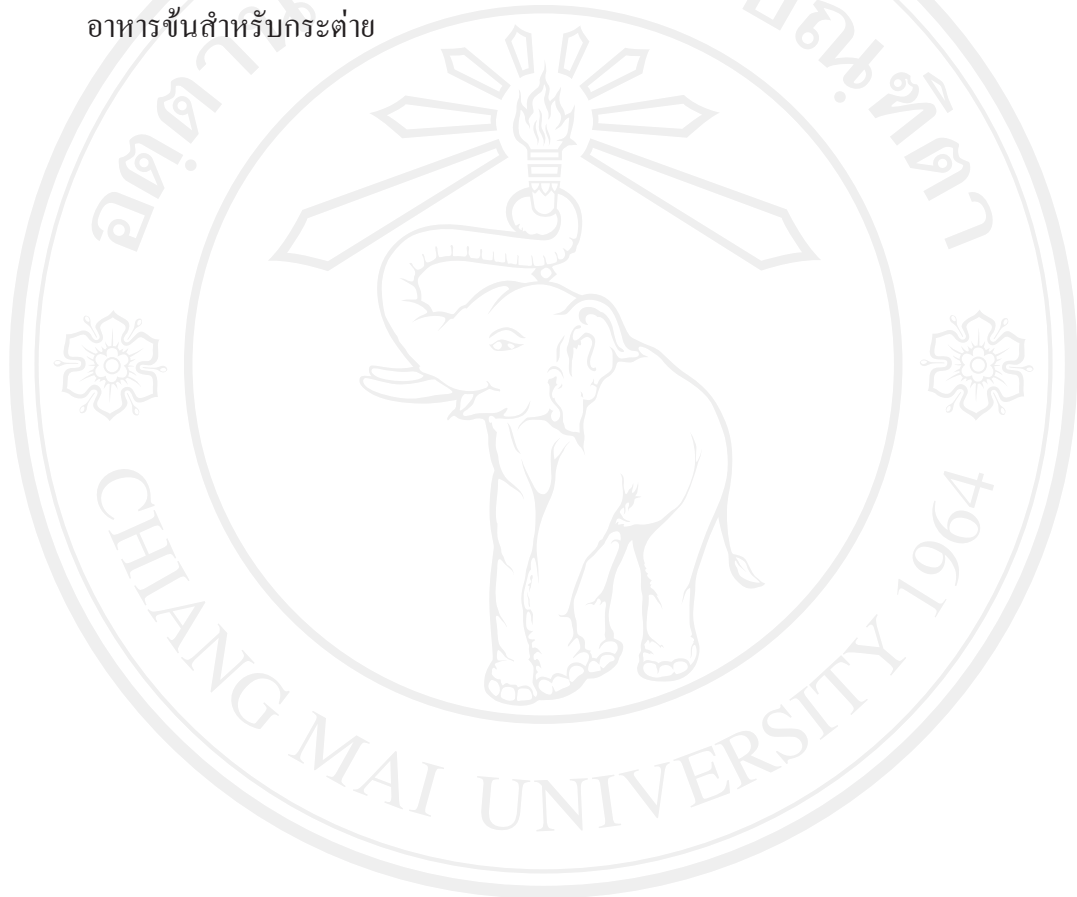
โดยทั่วไปแล้ว Multi – Nutrient Block (MNB) หรือ Protein Block ได้มีการใช้เป็นอาหารเสริมสำหรับสัตว์กระเพาะรวม (Leng, 1984; Garcia and Restrepo, 1995) โดยแหล่งพลังงานส่วนใหญ่ได้มาจากกากน้ำตาล มีการใช้ยูเรียเป็นแหล่งของ Non – Protein Nitrogen (NPN) และเสริมด้วยแร่ธาตุและวิตามิน สำหรับในกระต่ายนั้นการเสริม Mini blocks หรือ Multi – Nutrient Blocks มีข้อดีมากกว่าการเสริมด้วยอาหารข้นทั่วไป ทั้งนี้เพราะ MNB มีลักษณะเป็นก้อนแข็งจึงไม่ตกหล่นบนพื้นกรง ทำให้ง่ายต่อการจัดการ และไม่สิ้นเปลืองแรงงานในการให้อาหาร (Fillippi *et al.*, 1992)

1.1 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาสถานภาพการเลี้ยงกระต่ายของเกษตรกรในพื้นที่ของมูลนิธิโครงการหลวง
2. เพื่อศึกษาองค์ประกอบทางเคมีของเศษกะหล่ำปลี เศษผักกาดหอมห่อ หญ้าเนเปียร์ Protein Block และข้าวเปลือก และศึกษาเปรียบเทียบอัตราการเจริญเติบโตของกระต่ายเมื่อใช้เศษกะหล่ำปลี เศษผักกาดหอมห่อ และหญ้าเนเปียร์เพื่อเป็นแหล่งอาหารหยาบและ การใช้ Protein Block อาหารเม็ดทางการค้าและข้าวเปลือกเป็นแหล่งอาหารข้นสำหรับกระต่าย
3. เพื่อการศึกษาการย่อยได้ปรากฏของโภชนะในเศษกะหล่ำปลี เศษผักกาดหอมห่อ และหญ้าเนเปียร์ ที่ใช้เป็นแหล่งอาหารหยาบ และ อาหารเม็ดทางการค้า และข้าวเปลือกที่ใช้เป็นแหล่งอาหารข้นในกระต่าย

1.2 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงสภาพการเลี้ยงกระต่ายของเกษตรกรในพื้นที่ของมูลนิธิโครงการหลวง
2. ทำให้ทราบถึงแนวทางการใช้ประโยชน์ได้ของเศษกะหล่ำปลี เศษผักกาดหอมห่อและหญ้าเนเปียร์ที่ใช้เป็นแหล่งอาหารหยาบและการใช้ Protein Block และข้าวเปลือก เป็นแหล่งอาหารชั้นสำหรับกระต่าย



ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved